

Flora-onderzoek in de Kleine Heveringen in 2022: veel verrassingen

Door: Rolf Roos

Op 21 mei 2022 werd het oude binnenduinlandschap van De Kleine Heveringen van het Zuid-Hollands Landschap, gelegen ten noorden van de Tenellaplas in Rockanje, op planten geïnventariseerd door Marten Annema, Jaco Diemeer, Erik Ketting, Gerard Lokker en Rolf Roos. Een compleet verslag is hier te downloaden: <https://duinenen-mensen.nl/wp-content/uploads/2022/05/Flora-onderzoek-Heveringen-voor-jaar-2022-resultaten-en-beheersadvies.pdf> Meer deelgebieden van de Heveringen hopen we de komende jaren goed te inventariseren. De rijkdom aan planten bleek veel groter dan verwacht. Vooral in juni is het er door de steenanjer erg kleurrijk.

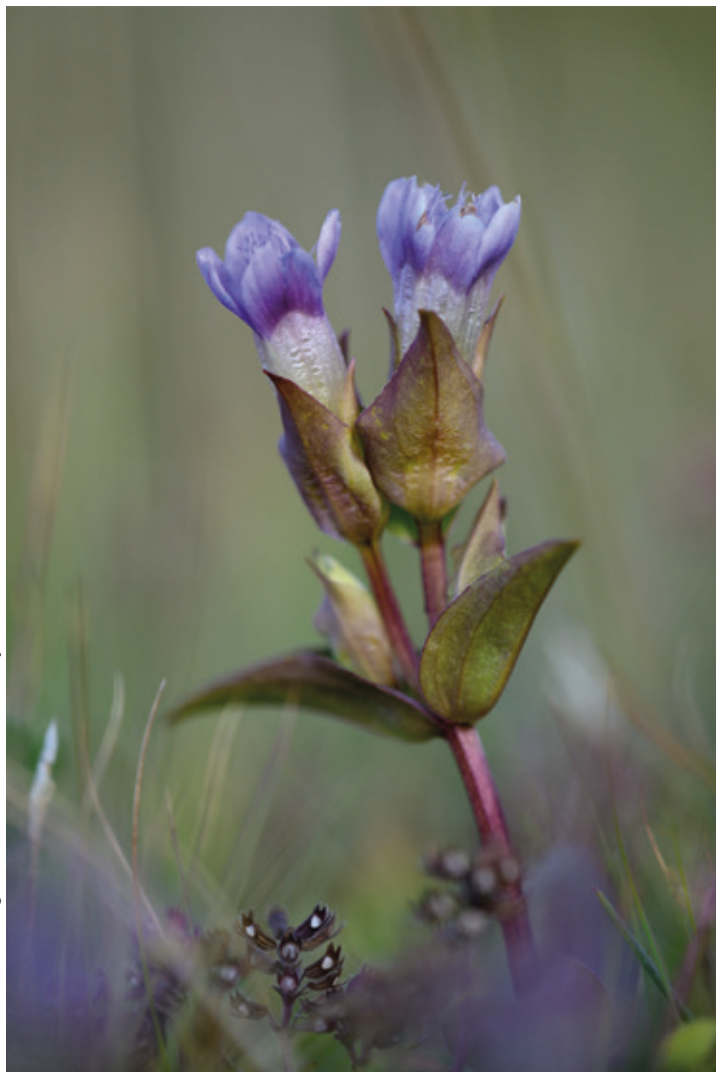
Per deelgebied (zuid 1,1 ha) en noord (0,7ha) werd een complete soortenlijst van hogere planten gemaakt. In een rand langs het fietspad met veel smalle weegbree werd het uitvliegen van de veldparelmoervlinder waargenomen. De tweede plek op de Heveringen in 2022 van deze tot voor kort nauwelijks in de duinen waargenomen, zeer zeldzame soort.

Het gebied van droge, deels ontkalkte, lage duinen met vochtige laagtes en enige kweldruk bleek rijk aan vele bijzonderheden als bosorchis en pilzegge en 7 Rode

Lijstsoorten: kleine ratelaar, steenanjer, voorjaarsganzerik, voorjaarszegge, gali-gaan, armbloemige waterbies, bevertjes en gulden sleutelbloem. Ten opzichte van oude vegetatiebeschrijvingen van Van der Maarel (1966) ontbraken voorjaar 2022 o.a. platte bies, veldgentiaan en div. duizendguldenkruiden maar troffen we nu de op Voorne uitbreidende gulden sleutelbloem en steenanjer aan (geen, zoals vaak geroepen, 'Sipkessoort' want ook voor de oorlog al aanwezig. De dit jaar voor het eerst gevonden pilzegge (niet bij van der Maarel) zou wel eens een 'schapensoort' kunnen zijn die is meegekomen met de schaapskudde. Gulden sleutelbloem is ingeburgerd door het hele duin van Voorne vanuit historische aanplant in de binnenduinrand (niet perse door Sipkes...).

In beide gebieden samen zijn 144 soorten aangetroffen, een vergelijkbaar aantal als bij van der Maarel (1966) die echter een kleiner proefvlak onderzocht. De vegetatie van beide deelgebieden leek zeer sterk op elkaar: 70 soorten waren gemeenschappelijk, met reukgras de beeldbepalende soort (in mei).

Maar het zuidelijke deel was evident veel soortenrijker, wat zowel het gevolg was van de omvang, de aanwezigheid van een pit met water, meer vochtige plekken en van het gegeven dat het noordelijke deel door overnachting van schapen gedurende twee weken wordt 'aangerijkt' met zeer veel schapenkeutels waardoor de gehele productie hier hoger lijkt en schrale soorten worden verdrongen. Hopelijk overnachten ze in 2022 op een andere plak op de Heveringen. Samen met Menno van Lopik, de beheerder maken Marten Annema en Rolf Roos een herstelplan voor de veldgentiaan (najaar 2022), die we dankzij aanwijzingen van oud boswachter Johan te Grooten-huis exact weten te plaatsen (rond 1990 voor het laatst).

Veldgentiaan. Foto: Ronald van Wijk

Natuur dichtbij

Hoe leuk is het om een zeehond te zien!

Door: Ad van den Berge (zeehondenwachter)

De laatste jaren zie je ze echter minder vaak zwemmen en jagen achter de vloedlijn van het strand van Westvoorne, maar met laag water rusten er flinke groepen op de zandbanken voor onze kust.

Nu de verzanding voor de kust toeneemt zie je het aantal zeezoogdieren vlak bij ons strand afnemen.

Minder diep water geeft minder mogelijkheden om aan voedsel te geraken voor zowel zeehonden als bruinvissen en dolfijnen.

De aantallen zijn al een paar jaar constant, maar hun leefgebied verschuift meer naar dieper water.

Nog steeds kun je met een verrekijker de zeehonden tijdens laag water zien rusten op de Hinderplaat.

Voor het spotten van bruinvissen moeten we echter naar het Maasvlakte strand.

Voor P6 en de Maasvlakte Boulevard zijn goede plekken om groepjes bruinvissen te kunnen zien.

Omdat het in de jaren 60 tot en met de jaren 90 van de vorige eeuw slecht gesteld was met de populatie zeehonden in Nederland is men toen begonnen om zieke en gewonde dieren structureel op te vangen. In de voorliggende periode werden ze gedood omdat men de zeehond de schuld gaf van de teruglopende visvangsten. Na 2 uitbraken van het zeehondenvirus waren er begin jaren 90 nog maar een tiental gewone zeehonden in onze delta. Het aantal zeehonden herstelde zich gelukkig vrij snel, maar het aantal zeehonden in de opvang groeide ook.

Naast het toenemende aantal gewone zeehonden zagen we ook de eerste kegelrobben weer verschijnen voor de Nederlandse kust. Deze grotere zeehondensoort was al langer uitgestorven in onze Delta doordat er veelvuldig op werd gejaagd, maar hun aantal neemt nu weer toe. In tegenstelling tot de gewone zeehond krijgen zij hun pups in januari en deze 'witjes' liggen dan vaak dagen verscholen in de duinen of op een zandplaat. Wachtend op het moment dat ze gezoogd worden. Eenmaal gespeend moeten ze voor zichzelf zorgen en gaan dan ook verharren. Dit is de periode dat we dagelijks meldingen krijgen van rustende pups op het strand.

De toename van de zeehonden in de opvang en de invloed daarvan op de wilde populatie voor de kust, stemde tot nadenken en er werden studies gedaan.

Enkele jaren geleden kwamen de eerste aanbevelingen uit Wageningen na wetenschappelijk onderzoek:

De zeehondenopvang terugbrengen tot een beperkt niveau, waarbij de populaties weinig risico lopen (w.o. verstoring natuurlijke selectie, insleep van vreemde pathogenen) en toch de positieve elementen van de opvang (educatie, voorlichting en onder-